

การขับเคลื่อนนโยบาย การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โดย นายยุคล ลิ้มแหลมทอง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศ กษ. กำหนดเขตเหมาะสมสำหรับปลูกพืชและปศุสัตว์

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง การกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา
ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตามที่นโยบายรัฐบาลได้กำหนดให้มีการจัดทำเขตเกษตรเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง
อุปทานและอุปสงค์ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการประมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่จะออกสู่ตลาดตาม
ช่วงฤดูกาลต่างๆ และเผื่อไว้เพื่อหาตลาดรองรับได้ทันเวลาที่ ตลอดจนเพื่อสนับสนุนการผลิตทาง
การเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยกำหนดเขตการใช้ที่ดินและมาตรการจูงใจให้เกษตรกรทำการผลิต
ตามศักยภาพของพื้นที่ นั้น

เพื่อให้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการทำการผลิตหรือการส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรที่
เหมาะสม มีปริมาณการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สามารถรักษาเสถียรภาพของระดับราคา
ผลผลิตทางการเกษตร และยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำเขต
ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยการวิเคราะห์ความเหมาะสมของที่ดิน (Land
Suitability) กับปัจจัยความต้องการของพืชแต่ละชนิด (Crop Requirement) ความสภาพที่มีการเพาะปลูกพืช
แต่ละชนิดในปัจจุบันร่วมกับปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อาทิ เขตป่าไม้ตามกฎหมาย เขตพื้นที่โครงการชลประทาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว มันสำปะหลัง
ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยมีรายละเอียดจังหวัด อำเภอ ตำบล ประกาศตาม
บัญชีแนบท้ายประกาศนี้

จึงประกาศให้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายสุคนธ์ อิ่มหมั่นทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง การกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับบริโภคโคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่

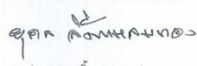
ตามที่นโยบายรัฐบาลได้กำหนดให้มีการจัดทำเขตเกษตรเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง
อุปทานและอุปสงค์ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการประมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่จะออกสู่ตลาดตามช่วง
ฤดูกาลต่างๆ และเผื่อไว้เพื่อหาตลาดรองรับได้ทันเวลาที่ ตลอดจนเพื่อสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรที่
สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยกำหนดเขตการผลิตและมาตรการจูงใจให้เกษตรกรทำการผลิตตามศักยภาพของ
พื้นที่ นั้น

เพื่อให้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการทำการผลิตหรือการส่งเสริมการผลิตทางการเกษตร
ที่เหมาะสม มีปริมาณการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด สามารถรักษาเสถียรภาพของระดับราคา
ผลผลิตทางการเกษตร และยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้กำหนดเขต
เหมาะสมสำหรับการผลิตสัตว์เศรษฐกิจที่เหมาะสมกับปัจจัยความต้องการของสัตว์แต่ละชนิด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับบริโภคโคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร ไก่เนื้อ
และไก่ไข่ โดยมีรายละเอียดจังหวัด อำเภอ ตำบล ประกาศตามบัญชีแนบท้ายประกาศนี้

จึงประกาศให้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายสุคนธ์ อิ่มหมั่นทอง)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อยู่ระหว่างการประกาศพื้นที่ที่เหมาะสม
สำหรับพืชชนิดอื่น ๆ และประมงเพิ่มเติม

การเตรียมการด้านข้อมูลของจังหวัด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดทุก
จังหวัด จัดเตรียมข้อมูลการสำรวจทางการเกษตรในพื้นที่แต่ละ
จังหวัดประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด
- 2) ข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ทำอาชีพเกษตรกรรมของจังหวัด
- 3) ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด
- 4) ปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรกรรมแต่ละชนิด
- 5) ช่วงเวลาที่ผลผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิดออกสู่ตลาดเป็นรายเดือน
- 6) ผู้รวบรวมผลผลิตสินค้าเกษตรและแปรรูปผลผลิตของจังหวัด
- 7) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรมภายใต้ระบบชลประทาน หรือน้ำฝน
หรือแหล่งน้ำอื่นๆ
- 8) ช่วงเวลาและพื้นที่ที่เกิดภัยแล้ง น้ำท่วม ภัยธรรมชาติในแต่ละปี
- 9) จำนวนอาสาสมัครเกษตรของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ในจังหวัด รวมทั้งกิจกรรมการดำเนินงานของอาสาสมัคร
แต่ละหน่วยงาน

ประกาศ กษ. (5 ก.พ. 56)
กำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูก
ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา
ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน
และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ประกาศ กษ. (7 มี.ค. 56)
กำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการผลิต
โคเนื้อ ไก่เนื้อ สุกร ไก่เนื้อและไก่ไข่

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศ

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2556
รพว. กษ. มีหนังสือขอความร่วมมือ
รพว.มท. ให้มอบหมาย
ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
(หนังสือเลขที่ กษ 0212/708)

วันที่ 11 มีนาคม 2556
ปลัดฯ มท. มีหนังสือมอบหมาย
ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการ
(หนังสือเลขที่ มท 0211.5/ว1099)

**ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน
การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรม**

องค์ประกอบ

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
- รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธาน
- เกษตรและสหกรณ์จังหวัดหรือผู้ที่เหมาะสมเป็นเลขานุการ

ทั้งนี้ ขอให้เป็นกรรมการที่บูรณาการทุกภาคส่วน
ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด การ
คมนาคม แหล่งน้ำ การพัฒนาดิน การดูแล
สิ่งแวดล้อม รวมถึงภาคสังคม ฯลฯ

แนวทางการดำเนินงาน

1. ตรวจสอบพื้นที่เกษตรกรรมตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศเป็นพื้นที่เหมาะสม สำหรับพืช ปศุสัตว์ ประมง เพื่อทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยใช้ข้อมูลการตลาดเป็นตัวกำหนดปริมาณผลผลิต ให้สอดคล้องกัน ทั้งบริโภคในพื้นที่ การแปรรูป การเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรม และการส่งออก ว่าต้องการการสนับสนุนจากรัฐอย่างไรบ้าง เช่น พันธุ์ แหล่งน้ำ ปู๋ย ที่ดินทำกิน เทคโนโลยี การคมนาคม ทุน ฯลฯ
2. ตรวจสอบพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมหรือเหมาะสมน้อย ซึ่งเป็นเหตุให้เกษตรกรต้องลงทุนมากและได้กำไรไม่คุ้มการลงทุน ว่าต้องการปรับเปลี่ยนไปทำการเกษตรชนิดอื่นที่มีความเหมาะสมกว่า และมีความคุ้มค่าการลงทุนโดยอาจเปลี่ยน เป็นพืชชนิดอื่น หรือปศุสัตว์ หรือประมง หรืออื่น ๆ และต้องการการสนับสนุนจากรัฐอย่างไร
3. ตรวจสอบพื้นที่ทำการเกษตรกรรมที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรืออยู่ในพื้นที่ป่า ซึ่งเป็นการใช้พื้นที่ที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ว่ามีอยู่จำนวนเท่าใด และจะจัดการอย่างไร โดยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ทั้งเรื่องที่ดินทำกิน และการจัดการผลผลิตการเกษตรจากพื้นที่ดังกล่าว และผลกระทบทางสังคมด้วย
4. จัดทำแผนการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับการตลาด โดยเน้นการบริหารจัดการที่เป็นกลไกธรรมชาติ ไม่ต้องให้รัฐให้การช่วยเหลือ ซึ่งอาจมีผลต่อการบิดเบือนกลไกตลาดและเกษตรกรจะคุ้นเคยกับการช่วยเหลือของรัฐ จนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้
5. สนับสนุนการผลิตของเกษตรกรที่เป็นการผลิตสีเขียว (Green economy) ไม่มีของเสีย (Zero waste) เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นผลดีต่อสุขภาพทั้งเกษตรกรและผู้บริโภค
6. สนับสนุนการสร้าง Smart farmer และ Smart officer ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในอาชีพของตน รู้จักคิดวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับการตลาด โดยใช้เทคโนโลยีและข้อมูล รวมทั้งองค์ความรู้จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้ประสานการถ่ายทอดข้อมูลกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแล้ว เพื่อให้เกษตรกรเป็น Smart farmer โดยมี Smart officer เป็นเพื่อนคู่คิด ในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

ประเด็นที่ขอความร่วมมือ

แจ้ง กษ. ภายใน
วันที่ 31 พ.ค. 56

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
แก้ปัญหาพืชผลการเกษตรในจังหวัด
อยู่แล้ว และผลผลิตเกษตรจะเริ่ม
ออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนมีนาคมเป็น
ต้นไป

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
เจ้าหน้าที่ของ กษ. ในจังหวัด
สามารถดำเนินการได้ทันที ทั้งนี้
เพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน และอาจเป็น
แผนพัฒนาของจังหวัดต่อไป

กรอบแนวคิดและเป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

